

Una actitud entusiasta i apassionada

Andreu López

23'00 hores. Alameda Palace. Ciutat de València.

Molt honorable senyor. Honorables i excel·lentsims senyors. Senyores i senyors. Amics tots.

En un territori on, sovint, es fa símil de la seua personalitat la improvisació i la lleugeresa, vint-i-un anys ininterromputs, celebrant el lliurament d'uns premis transcendents per a la nostra vida cultural i, concretament, literària, ens hauria de fer reflexionar si no és l'hora, ja, de substituir certs conceptes per altres de més adients a una realitat, i una normalitat (i voldria recordar el valor del terme "normalitat" en l'obra de Fuster: sinònim d'evitar les "marginalitats", de no deixar-se emocionar pels "residus" i d'erigir el discurs sobre una versemblança de normalitat), que situen una cultura i unes gents, a pesar de tots els residus que vulguen, dins d'unes pautes ambicioses i complexes, però no tan allunyades d'altres territoris i dels espais culturals europeus.

Si ens queda algun dubte, les personalitats que esta nit honorem serien aval suficient de les meues propostes.

No m'és gens fàcil, ara, escriure unes poques ratlles sobre Andreu Alfaro.

Molts anys d'amistat entranable, molts anys d'admiració –de fascinació, diria– davant la trajectòria del seu treball, en comptes de despertar-me una forma o altra d'eloqüència, em cohibixen", escrivia Joan Fuster en la introducció del catàleg de l'exposició antològica que l'IVAM va dedicar l'any passat al nostre escultor.

Podria, també jo, fer la mateixa afirmació perquè davant l'obra d'Alfaro, les idees i els sentiments no m'indueixen tant a l'elucubració com a la passió del viure.

No exciten tant l'especulació diletant com l'impuls d'unir-se a unes proposicions intel·lectuals o físiques, sempre vitals. (Proven vostès, si no, de palpar els darrers marbres i comprendran eixa dimensió física).

Però l'obra d'Alfaro –Andreu, amic, torsimany de metalls–,

cal remarcar-ho fervorosament esta nit, adquireix dimensions clarament explícites d'una forma de ser i actuar ben valenciana: des de l'acció individual més concentrada aplegar a la manifestació més global de l'ésser d'un poble.

D'un poble que, amb unes o altres recialles qüestionables, ens ha fet i ha condicionat la nostra tasca, fins a no comprendre's res del que individualment produïm sense, almenys, acostar-se deliberadament i conscientment a eixa col·lectivitat.

¡Com ho va viure i entendre, això, Joan Fuster!

Des de la individualitat, i la llibertat, d'una solitària (i solidària) casa de Sueca, mai est país no havia fruit d'una actitud tan entusiasta i apassionada (a pesar de l'aparent distanciament intel·lectual fusterià) per la seua sort. I tan compromesa.

Perquè no hi ha major compromís amb una causa que aquell que fa de la pròpia causa l'objecte de la pròpia vida.

Com deia el president Lerma, en la "laudatio", amb motiu de l'acte de lliurament de l'Alta Distinció de la Generalitat Valenciana a Fuster,

"Joan Fuster ens ajudà, als valencians, a recuperar l'autoestima per mitjà de la reflexió sobre la nostra identitat i la nostra llengua, inscrites en un context cultural ampli, més enllà de les limitacions d'un provincialisme que, al capdavant, ha vingut imposat en ocasions per circumstàncies externes".

La memòria de qui va fer del debat civilitzat i de l'estima pel progrés i la llibertat vehicle del compromís amb el seu poble, no serà fàcil de mesurar-la en compartiments estancs, perquè va implícita en la mateixa realitat i en el futur d'un poble, el nostre poble.

I la seua mort no és només la pèrdua d'un amic, és la pèrdua d'una veu pública lúcida, cultivada en les tradicions intel·lectuals modernes, aquelles que han donat els fruits més madurs del pensament contemporani: les que arranquen de la crítica il·lustrada i situen l'ésser humà i el seu pensament, com a centre i mesura de totes les coses, i la política com una responsabilitat de tots els ciutadans.

Permeteu-me la llibertat de dir que hui no honorem un escultor i un escriptor, sense més.

El que lloem són unes imatges i unes veus valencianes que conformen part del millor que esta terra brinda, i sense les quals, ni es comprendria ni la comprendrien.

Lloem un gran escultor valencià, Andreu Alfaro; i aquell veí de Sueca, Joan Fuster, que un dia va fer sonar un despertador en est país, tot dient "Nosaltres els valencians".

¡Moltes gràcies!

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]